

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. XIII. Epilogus, temporis parsimonia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

festos Laurentius Beyerlinck. His jure merito jungendi Didacus Vega in Dominicos & festos dies. Ioannes Oforius, Ioannes Raulinus. Lectorem in his positam juvabunt Ioannis Busci Viridarium & Panarium, Philippi Doulremani Pædagogus Christianus. Studio paucos nomino, Plures in hac classe numerandos non nego. Sed liber omnium optimus, Biblia. Accedat interpretatio meliorum, & propria meditato. Hæc cathedras faciunt salutariter facundas.

Decimum quintum. XV. Quod dicis, F a c.

Concionatori quod alios monet facendum. Mat. c. 23. vers. 3. Saltem conare, quod alios mones verbis, monstrare exemplis. Dicis tuis fac fidem factis tuis; quod doces, exhibe, Alioqui nemo tibi crederet. Vox illa omnium te feriet: Dicit, & non facit.

CAPVT XIII.

Epilogus.

Temporis parsimonia.

EVLOG. Habes, Faustine, non quod è toto sit optimum, sed quid mihi esse optimum sit visum. Viris eruditis ego leges non figo. Tibi roganti præceptiones aliquot suggesti. Excerpti classes aperui. Vis inventis uti? Licet. Vis novas invenire? si potes, & istud licet. In meam excerpti methodum te jurare non cogo. Hoc unum urgeo, EXCERPE. Hac vel illâ semitâ gradiaris, non anxie contendo modò ad illam, quam monstro, Musarum ædem pervenias.

Quod apud Satyricum pater filio, hoc ego tibi, hoc omnibus literarum amantibus inculco: Scribe, vigila; causas age, perlege rubras majorum leges. Excerpe, & Nota; selige, ac futuro para. Nunc æstas litteraria est, ingruet hiems, quâ partis utendum est. Nunc messis est, lege spicas & manipulos. Nunc est vindemia, uvas & racemos collige, & vel minimas temporis particulas in usum tuum rape.

O tempus! ô thesaurum non ultra reperiendum! Fluit assidue, & nobis effluit, quod unum avariter habere deberemus, & nullâ merce aut pretio pènnitate. Hoc nihilominus illic otio, istic aleâ, hic fabulis & conviviolis perdimus: & quantum in valetudine & somno? Quod viximus, ubi est? Infinita est velocitas temporis, quæ magis apparet respicientibus. Punctum est, quod vivimus, sed hoc punctum specie quadam longioris temporis dividimus, & Pueritiam, Adolescentiam, Juventutem, Senectutem facimus. Ah ubi sunt ista: Abierunt prima, & tunc denique computamus, & damnum querimus, cum abierunt. Utinam vel tardè, non enim serò, incipiamus æstimare & amare tempus, cuius unius honesta est avaritia. Illius brevitas, & nostra nobis fragilitas occurrat: bene ponamus hoc quidquid datur, neque tunc primum vivere incipiamus, cum desinendum est.

Plin. lib. 3. Plinius Cæcilius temporis parcissimus de seipso: Venor aliquando, inquit, sed non sine pugillaribus, ut quamvis nihil ceperim, nonnihil referam. Idem in ipso terræ motu (jam supra dictum meminere) mote suo excerptit.

Laudatissimâ temporis avaritiâ laborans Caro Utricensis, sine libro curiam adire non solebat, ut illud temporis, quo senatus coit, fabulis non consumeret, otiosus non perfederet. Ita Valerio Maximo teste, codices Græcos lectitabat, dum negotia publica seponi librum juberent.

Valer. lib. 8. cap. 6. Ea in legendo constantia Platonis fuit, ut Sophoclem poetam Syracusium moriens habuerit capiti suppositum. Ita nec extrema quidem ejus hora agitatione studii vacua fuit.

Annæus Seneca, si veterum ullus, in tempore studiis impendendo attentissimus: Eo magis, inquit, indignor aliquos ex hoc tempore (quod sufficere nec ad necessaria quidem potest, etiamsi custodiam diligentissimè fuerit) in supervacua partem majorem erogare. Ex hoc tempore tam angusto & rapido, & nos auferente, quid juvat majorem partem mittere in vanum? Heu irreparabilem temporis jacturam nemo deplorat; re omnium pretiosissimâ luditur. Fallit autem illos, quia res incorporalis est, quia sub oculos non venit, idèoque vilissima æstimatur, imò pæne nullum pretium ejus est. Nemo invenitur, qui pecuniam suam dividere velit; vitam unquam quæm multis dividit: hinc somno, hinc desidâ, hinc voluptati & gula. Adhæc sunt in continendo patrimonio; simul ad temporis jacturam ventum est, profusissimè.

O Faustine, Tempori parce magis, quàm auto, magis quàm ullis gemmis. Fila aurea, minimas auri particulas,amenta tenuissima anxie colligimus, tot aureas Temporis, non horas tantùm, sed & dies, & menses sponte perdimus? Insania nimis luculenta, exitiosus planè furor. Abbas Dorotheus, ne quid temporis amitteret, dum corpus cibo reficiebat, librum semper juxta se positum habebat, in quem identidem reflectebat oculos; eundem ad lectum ponebat, ut quamprimum se somno potuisset surripere, lectionem inchoaret. Rerum pretiosarum omnium multo pretiosissima, Tempus. Hic ego tibi & omnibus Sircidæ illud vel millies inculcavi, Fidi, conserva Tempus. Cave vel minimam horulæ partem otiose umquam transigas; qui nihil agunt, mortui ambulant inter vivos, homines triboli, pecus ignavum, inertes Lentili, qui hoc unum nòrunt, Tempus perdere.

Jactura omnium non turpissima solùm, sed & damnosissima est temporis. Ad quam Bernardus altè ingemiscens: Non advertit inspiens, ait, quid amittat. Liber confabulari, ajunt, donec hora prætereat. Ea nimirum hora, quâ totam æternitatem beatitudinis licet emere. Non igitur, quod Sircidæ etiam monet, defrauderis à die bono, & particula boni doni non te prætereat. Cave fures, sed præcipue Temporis, qui etsi velint, reddere non possunt, quod abstulerunt. Hinc pæne quivis nostrum crebrius jacturam temporis deploret non ignoto metro:

Damna steo rerum, sed plus steo damna dierum; Rex poterit rebus succurrere, nemo diebus.

Verissimè dixit Annæus philosophus: Nemo annos, nemo tot dies optimos restituet, nemo iterum te tibi reddet. Age sis, Faustine, & incipe; Excerpe & Nota, para tibi supellectilem, quam temporis parsimonia, si velis, mitificabit. Intra non longum tempus sedulitatis tuæ cernes ingentem quantum. Sed agendum strenuè. Nonnumquam & nocti decerpendum aliquid, legendum, cogitandum, scribendum; lectum, cogitarum, scriptum memoriori repetendum, nullum nec segmen temporis per desidiam abiciendum, omnes horulæ partes occupanda, nihil diei à labore vacuum transmittendum. Assidue tecum volve, quod Græcis dicitur: Sumptuosissima jactura Tempus. Sed eamus, mensa vocat. Dum imus, ne quid temporis perdamus, unicum quod Annæus præcipit Lucilio, hoc ego tibi cognato meo: Ita fac, mi Faustine, vendica te tibi, & tempus, quod adhuc, aut auferebatur, aut surripiebatur, aut excidebat, collige & serva. Quædam tempora eripiuntur nobis, quædam subducuntur, quædam effluunt. Turpissima est jactura, quæ per negligentiam venit: & si volueris attendere, magna vitæ pars elabitur malè agentibus, maxima nihil in otio, agentibus, tota aliud agentibus. Quem mihi dabis, qui aliquid pretium tempori ponat? qui diem æstimet? Fac ergo, mi Faustine, quod facturum te recipis, omnes horas complectere.

F I N I S.